

Jak bude oprava varhan probíhat

(KONCEPCE RESTAURÁTORSKÉHO ZÁMĚRU)

Varhany v kostele Nejsvětější Trojice postavila firma Gebrüder Rieger roku 1889 jako opus 326. V roce 1911 byly varhany opraveny a dál už o životě jindřichovických varhan není známo nic. Víme ale, že veškeré píšťaly jsou původní.

Přestože jsou varhany již dlouhou dobu nefunkční, barva je zašedlá, některé píšťaly jsou zohýbány, okožení zátek dřevěných i kovových píšťal je zteřelé a neplní svou funkci a jsou celkově silně napadené dřevokazným hmyzem, bude možné uvést je opět do zcela funkčního stavu. Díky tomu, že do píšťal intonačně nikdo příliš nezasahoval, získají varhany po rekonstrukci svůj původní zvuk.

Technologické postupy a materiály

Varhany se demontují, díly vyčistí. Všechny díly budou po demontáži očištěny mechanicky, případně tlakovým vzduchem. Silněji znečištěné části nebo nepůvodní polepy budou očištěny očištěny polosuchou cestou, např. suchou párou.

Veškeré dřevěné části nástroje budou ozářeny v radiační komoře a následně konzervovány lihovým roztokem Lignofixu Varhany III. Petrifikace bude provedena v lázni Solakryl BT s technologickými lhůtami, potřebnými k optimálnímu zpevnění dřevěné hmoty. Výletové otvory budou zatmeleny směsí vosků a pryskyřic. Díly z kovových materiálů budou po jemném mechanickém očištění konzervovány:.....:.....

Před demontáží nástroje se zjistí tlak vzduchu a výška ladění. Zkontroluje se intonace všech píšťal v dílně na intonační stoličce. Do intonace se bude zasahovat co nejméně, aby byl zachován původní zvukový charakter nástroje. Celkové ladění proběhne po zprovoznění nástroje na původním místě.

Restaurátorské práce v kostce

Varhanní skříň bude šetrně rozebrána, mechanicky očištěna a ozářena v radiační komoře. Vnitřní části skříně budou konzervovány proti červotoči, výletové otvory zatmeleny. Silně napadené části budou petrifikovány. Lokální poškození skříně a konstrukčních prvků bude vysazeno a vyspraveno stejným materiálem. Povolné spoje budou znovu zklíženy.

Klaviatura manuálu bude kompletně restaurována včetně rámu a bočnic. Vyměněny budou veškeré plstěné dorazy. U pedálnice budou vyměněny rozpadlé klávesy za identické kopie. Prošlapané klávesy budou truhlářsky vyspraveny. Vymezení se vůle všech kláves. Veškeré mechanické části stolu se očistí a znovu seřídí. Restaurována bude varhanní lavice a notový pult.

Vzdušnice bude kompletně demontována. Dřevěné a kovové části mechanicky očištěny. Z rejstříkových kancel bude odstraněn papír přelepující kancely s těsněním pod píšťalnicí. Demontují se všechny tónové a rejstříkové ventily. Rejstříkové kancely budou naplněny roztokem Solakrylu. Drobné poškození a výletové otvory zatmeleny horkou směsí

pryskyřic a vosků. Očištěny a revidovány všechny tónové kuželky a rejstříkové ventily. Případná výměna nebo doplnění plstěných dorazů tónových kuželek. Po odzkoušení těsnosti tónů rejstříkových kancel budou zpět nalepeny záklopy rejstříkových extenzí a důkladně zkontrolována a seřizena jejich funkce. Dále se namontují a seřídí tónové kuželky ke spodním tónovým tastám.

Píšťalnice budou očištěny a ponořeny do lázně Solakrylu. Bude zkontrolována těsnost mezi tónovými kanály. Procházející tónové kanály se utěsní dynamickým proléváním. Stojánky a stoličky píšťal budou očištěny a ponořeny do lázně Solakrylu. Výletové otvory zatmeleny. Stejný postup se provede u pedálové vzdušnice.

Tónová a rejstříková traktura bude po demontáži očištěna a ošetřena proti dřevokaznému hmyzu. Vychozená ložiska a raménka hřidelnic a úhlových převodů budou vysazena, znovu vyvrtána a kalibrována. Vymezeny všechny vůle v pohyblivých spojích. Poškozené abstrakty znovu sklíženy a pouze v nejnútnejších případech nahrazeny kopiemi. Bude zajištěn přesný a volný chod traktury.

Dřevěné píšťaly budou očištěny. Demontují se předkrývky a zátky. Silně napadené části se opakovaně ponoří do lázně Solakrylu, dokud nedostanou dostatečnou pevnost a těsnost. Nově se okoží zátky. Vruty předkrývek se jemně mechanicky očistí a konzervují mikrokrystalickým voskem. Výletové otvory vytmeleny horkou směsicí vosků a pryskyřic. Nakonec se opět zkompletují.

Kovové píšťaly budou omyty horkou vodou s mýdlem a opláchnuty čistou vodou. Veškeré deformace se vyrovnají na kovových formách. Přetažené ladičky a jiné defekty vyletovány. Nově se okoží pusuvné ladičky.

Také se řádně očistí měch a ošetří se proti dřevokaznému hmyzu. Výletové otvory a drobné defekty budou zatmeleny horkou směsí vosků a pryskyřic. Vyrobí se nový límec a zpětné záklopy. Drobné poškození čerpacího měchu se opraví vhodnou kůží.

Pod dohledem odborníků

V průběhu restaurátorských prací bude prováděn průzkum a dokumentace dle metodiky NPÚ. Průběžně bude také prováděna fotodokumentace, a to jak před restaurováním, během prací i stavu po dokončení a předání zakázky. Po kolaudaci bude předložena restaurátorská zpráva podle platné metodiky NPÚ.